

Protegint l'esperver cendrós

Els tècnics Ramon Fortià i Jordi Martí s'ocupen cada any de fer un seguiment dels nius de l'Alt Empordà. Aquest any s'ha localitzat un niu amb dos polls a Viladamat i un a Llers, d'aquesta espècie en perill d'extinció

LÍDIA CERDÀ / Viladamat

L'ornitòleg dels Aiguamolls de l'Empordà, Jordi Martí, i el biòleg Ramon Fortià s'ocupen cada any de fer un seguiment dels pocs nius d'esperver cendrós que encara queden a la comarca. La setmana passada van visitar un niu a Viladamat, on han sobreviscut dues cries que ja volen i aviat començaran el seu viatge migratori cap a l'Àfrica subsahariana.

Fa vint-i-dos anys que Ramon Fortià controla els pocs exemplars d'esperver cendrós que encara vénen a criar a la comarca. Es tracta d'un rapinyaire de mida mitjana, molt lleuger, que sobrevola lentament i a poca alçada la vegetació cercant petits ocells, rosegadors o insectes. El mascle té un característic color cendrós, mentre que la femella i els joves tenen diferents tonalitats de marrons. És migratori, i fa el niu al terra, entre la vegetació. Els alts herbassars, vegetació de zones humides, o matollars eren el seu hàbitat original per niar, però la dessecació de zones humides i la transformació de molts d'aquests

Acostumen a fer els nius en camps de cereals o en zones de garriga

habitats en camps de cereal van provocar una adaptació de l'espècie a aquest nou habitat. El principal problema per a l'espècie va arribar amb la mecanització del camp, que, en permetre realitzar la sega en un període curt de temps, va fer que una part dels polls no finalitzessin el seu creixement abans d'aquest moment.

Ramon Fortià recorda que "al principi, fa uns vint anys, hi

D'esquerra a dreta, Jordi Martí, Josep Ylla i Ramon Fortià, l'equip que ha salvat el niu de Viladamat

havia una sèrie de parelles que criaven a la zona de Navata, Ordís i Lladó, en camps de cereals, no hi havia tanta consciència com ara i molts pagesos mataben els polls que trobaven". L'any 1990 van deixar de localitzar parelles a la zona i van creure que l'espècie havia desaparegut, però al cap d'un any es van tornar a veure exemplars d'esperver cendrós a la zona d'Avinyonet de Puigventós i Vilanant. "Ja no criaven als camps sinó en zones de garriga, cosa que facilitava les coses perquè no hi havia el perill de les màquines de segar. Fins a l'any 2003 hi havia fins quatre parelles criant en aquesta zona", recorda Ramon Fortià. Però al final aquests també es van perdre. "L'any 2001 es va construir una casa just a la zona on cada any es feien els nius, i curiosament ja mai més hi van tornar, i al final les parelles van desaparèi-

xer". L'any 2000 es van tornar a trobar nius als sembrats, a la zona de Viladamat, i aquest any s'han localitzat dues parelles a Viladamat i dues a Llers. "A Viladamat hem pogut salvar un niu en un camp de blat, i a Llers també n'hi ha un en zona de garriga". Els polls del niu de Viladamat ja volen i d'aquí a quinze dies ja hauran après a caçar i podran iniciar el seu vol migratori cap a l'Àfrica, per tornar al lloc de naixement la propera primavera.

Trobar els nius no és cosa fàcil

El procés de control i salvament dels nius d'esperver cendrós no és gens fàcil. "Aquest ha estat un any dolent, entre l'Alt i el Baix Empordà només hem pogut localitzar uns set nius", afirma Ramon Fortià. Cada any els tècnics vigilen el territori des de zones altes per

intentar localitzar els nius. "Hem d'esperar el moment en què el mascle baixa per portar menjar a la femella, i això només passa dos cops al dia", explica Ramon Fortià. Una vegada s'ha trobat es parla amb els propietaris dels camps, que no sempre volen col·laborar.

El niu de Viladamat es va localitzar el 9 de juny, és el tercer any que es troben nius en aquest municipi, tot i que l'any passat no s'hi va trobar res. "Segurament es tracta d'aus procedents del Montgrí que vénen aquí a caçar i hi fan el niu. És una àrea perfecta que combina els camps de blat amb zones de canyissars", comenta Jordi Martí. Quan podem procurem posar anelles als polls per tenir-los localitzats, però preferim no acostar-nos massa als nius perquè llavors augmenta el perill que s'hi acostin depredadors com les guilles.

La important col·laboració dels pagesos

Josep Ylla és el propietari del camp de Viladamat on s'ha localitzat un niu d'esperver cendrós. Els tècnics van comunicar-li dijous passat que ja pot acabar de segar la collita i intentar recuperar els prop de 1.000 quilos que li queden al camp, perquè els polls ja volen i no hi ha perill. És el segon any que es troba en aquesta situació i ja s'hi comença a acostumar. La Generalitat va iniciar a mitjan anys 80 unes actuacions per tal de salvar l'espècie, centrades a localitzar el màxim nombre de nius, per tal d'evitar la sega i indemnitzar el propietari per les pèrdues. "Els tècnics de l'administració em demanen que deixi mitja hectàrea sense segar a l'entorn del niu i a canvi rebo una petita compensació econòmica. Porta una mica de feina però val la pena si es pot ajudar a salvar l'espècie". A Josep Ylla ara el preocupa més que d'aquí a poc comença la temporada de cacera i si els animals que encara volten per la zona en poden sortir malparats. El cas d'aquest pagès de Viladamat, no és, malauradament, el més freqüent. Tot i haver-hi més consciència, molts pagesos encara prefereixen no implicar-se. A Llers, per exemple, es va localitzar un dels nius en un sembrat, però el pagès de seguida el va segar i es va perdre el niu. "És molt important la col·laboració dels propietaris dels camps, si no volen ajudar-nos, no hi podem fer res".

CENTRE INTERNACIONAL DEL BRICOLATGE

Ferreteria i Electrodomèstics

Amb la cultura i les tradicions

Maurici Centre / Àrea Comercial - EMPURIABRAVA (Castelló d'Empúries)

Tel. 972 543 232 - 972 453 233 - Fax (comercial) 972 453 333 - Tel. (administració) 972 453 377
jomar@jomarem.com